

Avsperring

SfS Anbefaling 026N/2025

SfS
Samarbeid for Sikkerhet

Utarbeidet av SfS Arbeidsgruppe: Mars 2020 Sjekkert og videreført uten endringer i mars 2025	Revisjon: Rev 01	SfS Prosjekt leder: <i>Hugo Halvorsen</i> Hugo Halvorsen (signature on file)
Gjelder fra dato: 1 Mai 2020	Revisjonshistorikk: Rev 00 2008	Godkjent av Styret i SfS v/leder: <i>Dag Yngve Johnsen</i> Dag Yngve Johnsen (signature on file)

Innhold

1.0 Innledning	3
2.0 Formål	3
3.0 Målgruppe	3
4.0 Omfang	3
5.0 Oversikt over endringer	3
6.0 Definisjoner	4
7.0 Roller og ansvar	4
8.0 Anbefalt Praksis	5
8.1 Merking	5
8.2 Typer sperringer	5
8.3 Bruk av sperringer.....	6

1.0 Innledning

Avsperring av områder er vanlig praksis i petroleumsvirksomheten og ivaretar kravet i Arbeidsplassforskriften¹ om at «Arbeidsplasser, arbeidsutstyr og prosesser skal avskjermes mot omgivelsene når det utføres arbeid som kan innebære belastning, fare eller helserisiko for andre arbeidstakere».

SfS Anbefaling 026N/2020 «Avsperring» ble første gang publisert i 2008. I 2020 ble den revidert av en arbeidsgruppe i SfS med medlemmer fra Equinor, AkerBP, ConocoPhillips, Lundin, Vår Energi samt EL og IT forbundet.

2.0 Formål

Formålet med denne anbefalte praksisen er å etablere en felles forståelse og praksis for avsperring. Avsperring har som formål å hindre ferdsel i et område, der opphold kan medføre fare for personell.

3.0 Målgruppe

Personell som planlegger, etablerer, fjerner sperringer og alle som jobber i områder der det er avsperring.

4.0 Omfang

Denne anbefalingen omfatter ansvar for etablering av sperring samt bruk og merking av forskjellige typer sperringer. Beskrivelsen angir minimumskrav og skal dekke alle relevante aktiviteter innenfor Havindustritilsynets myndighetsområde

5.0 Oversikt over endringer

Revisjon 1 er overført til standard SfS format og har litt ny forklarende tekst og oppdaterte referanser. Konkrete endringer i anbefaling er som følger:

- Web-bånd med påtrykt tekst sidestilles med skilt
- Punkt om merking ved radiografi er utvidet til å gjelde alt arbeid med radioaktive kilder
- Definisjoner er korrigert for å være i tråd med Offshore Norge sin retningslinje 088.

I 2025 ble anbefalingen videreført uten andre endringer enn oppdatering av navn og flytting av referanser til fotnoter.

¹ Arbeidsplassforskriften § 2-1

6.0 Definisjoner

Sperring: Fysisk barriere av midlertidig eller permanent karakter, merket i henhold til denne prosedyre, som hindrer personell utilsiktet å komme inn i et avsperrert område.

Avsperrert område: Potensielt farlig område som fysisk er omgitt av sperringer.

Eier av avsperrert område: Med «Eier av avsperrert område», forstås den person som til enhver tid har ansvar for sikkerheten knyttet til arbeidsoperasjonene i angjeldende område.

Autorisert personell: Personell som er autorisert av «Eier av avsperrert område»

Område-/ Driftsansvarlig leder: Den lederfunksjon som har ansvaret for det området eller det anlegget som det skal arbeides på, og som dermed skal være med og godkjenne arbeidet. Er område- og driftsansvaret delt mellom to posisjoner, skal begge delta i utøvelsen av denne rollen.

Områdeteknikker: Fagperson som har driftsansvar for ett bestemt anlegg og/eller område. Er rollen delt mellom to posisjoner, skal begge delta i utøvelsen av denne rollen ved en gitt AT.

Utførende fagperson: Den utførende som skal gjøre det fysiske og konkrete arbeid som arbeidstillatelsen omfatter.

7.0 Roller og ansvar

Eier av anlegg eller innretning skal utpeke en person som skal ha det overordnede ansvar for at det etableres en prosedyre i samsvar med denne beste praksis.

Utførende fagperson er ansvarlig for at avsperring etableres, i samråd med Områdeteknikker og at sperringer er påsatt skilt og merket i henhold til denne anbefalingen. Områdetekniker skal godkjenne oppsatt sperring.

Utførende fagperson er også ansvarlig for vedlikehold av sperringer og for å ta ned sperringer straks området er klarert for normal ferdsel. Områdetekniker har ansvar for at sperringer tas ned etter utført jobb via AT system. Område/driftsansvarlig skal ha «fullstendig oversikt og kontroll over barrierer, systemer og område(r) i drift og arbeid som pågår». ²

Ved flere arbeidsoperasjoner i samme område, skal områdeansvarlig sammen med utførende fagpersoner vurdere hvordan avsperringer for de ulike operasjonene skal plasseres på en hensiktsmessig måte. Formålet er å ivareta sikkerheten til involvert personell i de ulike arbeidsoperasjonene. Et eksempel er arbeid i høyden som foregår i nærheten av en annen arbeidsoperasjon.

² Offshore Norge, retningslinje 088 Felles modell for arbeidstillatelser

8.0 Anbefalt Praksis

8.1 Merking

Sperring skal være tydelig merket med skilt eller påtrykt tekst med følgende informasjon:

- Aktuell fare
- Type adgang ("Ingen adgang" eller "Kun autorisert personell")
- Eier av avsperrert område
- Kanal- eller telefonnummer som eier kan nås på

Videre kan skiltet inneholde opplysninger om:

- Referanse til (eventuell) relevant arbeidstillatelse
- Tidspunkt for når sperringen ble etablert

Dersom sperringen utgjør en fysisk hindring i rømningsvei, skal alternativ rømningsvei oppgis også være tydelig merket. En alternativ rømningsvei angis på bakgrunn av en risikovurdering. Eksempel på skilt:

FARE	:	LEKKASJETESTING
ADGANG	:	KUN AUTORISERT PERSONELL
EIER	:	OMRÅDETEKNIKKER, KANAL / TELF.
ARBEIDSTILLATELSE	:	AT 1234 / 08
SPERRING OPPRETTET	:	DATO / KLOKKEN

8.2 Typer sperringer

Det skilles ikke på permanent eller midlertidig sperring. Imidlertid vil det være naturlig at en permanent sperring er en integrert del av designet, og derved har en permanent karakter.

8.2.1 Spesielle typer merking

Arbeid på elektriske anlegg (kun merking med sikksakk lyn)

Ansvarlig elektriker skal sperre av med sperrebånd og svart "sikksakk lyn" på gul bunn i henhold til arbeidsplassforskriften.³

Arbeid med radioaktive kilder

Radiograf/ansvarlig tekniker skal sperre av med sperreband og svart strålemerke på gul bunn, i henhold til arbeidsplassforskriften.³

³ Arbeidsplassforskriften § 5-7

8.2.2 Sperremateriell

Avsperret område skal markeres med rød/hvit plastkjetting, web-bånd eller tilsvarende på snelle eller en rød/hvit merket selvlukkende port. Avsperringsmateriellet skal i alle tilfeller være av en type som er tilpasset forholdene og slik at skilt kan henge godt synlig på sperringen. Tape kan nyttes for å synliggjøre sperringen, men skal ikke brukes som eneste sperremateriell.

Åpne mannhull etc. som representerer fare for fall til lavere nivå skal sikres fysisk slik at det ikke kan oppstå personfare/-skade. Sperringer skal være av rekkverk type, eksempelvis låsbar port og/eller stillasmateriell, alle med rød/hvit sperrebånd eller tape surret rundt rekkverket for å synliggjøre sperringen.

NB: Vakthold kan ikke erstatte sperringer som fysisk skal hindre fall.

8.3 Bruk av sperringer

Avsperring av et område gjøres for å redusere konsekvensen om noe uønsket hendelse skulle skje som følge av aktivitetene i området. Det er her viktig å presisere at en først og fremst skal etablere sannsynlighetsreducerende tiltak for at noe uønsket skal skje før en etablerer konsekvensreducerende tiltak.

Før arbeid starter i et avsperret område skal en forsikre seg om at det kun er autorisert personell innenfor området. **En sperring skal aldri brytes uten avtale med eier av sperringen. Avtale skal da gjøres i umiddelbar forkant av passeringen.** Unntak fra dette kan gjøres i en beredskapssituasjon.